

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Enocksson, Egon
Tel: +46 10-698 11 91
Egon.enocksson
@naturvardsverket.se

2013-09-02 Ärendenr:
NV-09571-11

Miljöministeriet
PB 35, FI-00023
STATSRÅDET
FINLAND
Kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Svar från Sverige på förslag till delgeneralplan för en havsvindpark utanför Röyttä i Torneå stad

Sverige har beretts möjlighet att lämna synpunkter på det förslag till delgeneralplan för en havsvindpark utanför Röyttä som tagits fram av Torneå stad.

Bakgrund

Naturvårdsverket har tidigare svarat Finland om att Sverige avser att delta i planeringsförfarandet för vindkraftsparken vid Röyttä och har i samband med svar på underrättelsen den 22 november 2011 och i samband med beredningsfasen den 21 mars 2012 lämnats Sveriges synpunkter på Torneå stads planförslag.

Sverige har även i samband med förfarandet med miljökonsekvensbedömningen av vindkraftsparken Röyttä lämnat synpunkter på den planerade vindkraftsparken, dels i samband med underrättelse om att miljökonsekvensbedömningen påbörjats den 12 augusti 2009 dels i samband med samrådet om den framtagna miljökonsekvensbeskrivningen (mkb) den 15 december 2010.

Samrådsförfarande

Naturvårdsverket har remitterat det översända material till de myndigheter, organisationer och privatpersoner som tidigare lämnat synpunkter i samband med underrättelsen om påbörjad delgeneralplanering och på planutkastet i beredningsfasen.

En kungörelse har varit införd i Haparandabladet.

Underlaget har varit tillgängligt på Naturvårdsverkets webbplats.

Remisstiden i Sverige har varit från den 17 juni till den 23 augusti 2013.

Inkomna synpunkter

Synpunkter har inkommit från Havs- och vattenmyndigheten. Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Trafikverket, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Haparanda stad, Finsk- Svenska Gränsälvscommissionen, Bosmania AB Staffan Svanberg samt Ida Svanberg och Örn Taube representerande fritidshusboende på öarna Kataja, Klaus, Sipi, Stora Hamnskär och Östra Launinkari tillsammans med Naturskyddsföreningen Haparanda, genom ordförande Per Lundbäck.

Samtliga inkomna yttranden bifogas.

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter kortfattat.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) vidhåller de synpunkter som framförs i yttrande daterat 2011-11-14 samt framhåller att vindkraftsparkers effekt på fisk genom alstrande av undervattensljud fortfarande är relativt outforskat med avseende på större parker och effekter under lång tid. Det är därför viktigt att eventuella effekter följs upp inom projektet och det bör beskrivas vilka försiktighetsåtgärder som planeras för att förhindra skador på fisk och marina däggdjur vid pålning av fundament.

Kustbevakningen har inga synpunkter på förslaget och hänvisar till tidigare lämnat svar daterat 2011-11-11. Kustbevakningen önskar därutöver att tillståndshavaren omedelbart informerar Kustbevakningen vid miljöolycka eller risk för miljöolycka.

Sjöfartsverket önskar uppgifter på exakta positioner och uppgifter på hinderbelysningens höjd, färg och nominella lysvidd när vindkraftverken uppförts.

Trafikverket har utifrån svenska flygplatslägen och sjösäkerhetsanordningar inga synpunkter på förslaget till delgeneralplan.

Länsstyrelsen i Norrbottens län kan fortfarande konstatera att planområdet inte överensstämmer med Landskapsplanen för vindkraft i Lapplands havs- och kustområde samt Torneå stads generalplan 2021. Då placeringen av de två vindkraftverk som föreslås ligga alldeles vid riksgränsen och utanför det område för vindkraft som förslagits i landskapsplanen aldrig utretts i landskapsplanen eller Torneå generalplan 2021 anser Länsstyrelsen att kommunen måste motivera ändringen av plangränsen.

Länsstyrelsens synpunkter kvarstår även vad gäller de farleder planområdet berör främst med beaktande av ev gränsöverskridande konsekvenser av ett sjöhaveri och möjligheterna till oljebekämpning.

Länsstyrelsen saknar, trots tidigare påpekanden, en samlad redovisning av de svenska riksintressen som omfattas av bestämmelserna i 4 kap. 1-2 §§ samt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att det, trots tidigare påpekanden, saknas en konsekvensbeskrivning angående kulturmiljön på den svenska sidan. Det berörda området hyser särskilda kulturmiljövärden och en attraktionskraft vilket medför att konsekvenserna för dessa måste beskrivas inom ramen för mkb:en.

Länsstyrelsen vidhåller att det är mycket angeläget att redovisa konsekvenserna av den hinderbelysning som skall användas då det kan få stora konsekvenser på upplevelsen av landskapet i mörker och skymning.

Länsstyrelsen framhåller liksom HaV osäkerheten i bedömning av konsekvenserna för fiskbeståndet och fisket och att denna osäkerhet föranleder kontroll/uppföljning av påverkan på uppströmsvandrande fiskarter.

Haparanda stad, Stadsbyggnadskontoret lämnar inga ytterligare synpunkter på förslaget utan hänvisar till Samhällsbyggnadsnämndens remissyttrande den 11 november 2011.

Finsk- Svenska Gränsälvscommissionen inriktar sitt yttrande på fisk och fiske och konstaterar att delgeneralplanen tar hänsyn till fiskestadgans fredningszoner för vandrande fiskarter till Torneälvens mynning. Kommissionen påtalar områdets betydelse för den vilda östersjö laxen och behovet att ta särskild hänsyn till dessa värden i det fortsatta planerandet och genomförandet av planen. Då konsekvenserna för vandringsfiskar är osäkra eller okända är det särskilt viktigt att försiktighetsprincipen får råda då området är särskilt känsligt.

Bosmania AB Staffan Svanberg beskriver den turismverksamhet som bedrivs där mörker, kyla och tystnad är av helt avgörande betydelse. Redan i dag försvåras verksamheten av hinderbelysningen från befintliga vindkraftverk vid Röyttä. Om de nu planerade vindkraftverken byggs kommer störningarna att bli oacceptabla och de naturgivna förutsättningarna för verksamheten kommer att gå förlorade. Svanberg informerar också om att hinderbelysningen på befintliga vindkraftverk på Seskarö inte är lika besvärande som de vid Röyttä.

Ida Svanberg och Örn Taube representerande fritidshusboende på öarna **Kataja, Klaus, Sipi, Stora Hamnskär och Östra Launinkari** tillsammans med **Naturskyddsföreningen Haparanda**, genom ordförande **Per Lundbäck** har lämnat ett långt yttrande som det inte går att kort sammanfatta på ett rättvist sätt. I yttrandet nämns att de flesta synpunkterna från tidigare yttrande har lämnats obesvarade.

Haparanda skärgårds olika värden och skydd enligt svensk lagstiftning kommenteras. Utöver de synpunkter som tidigare lämnats uppmärksammas ett antal brister/felaktigheter i befintligt underlag och mkb som måste beaktas. Det gäller bl a bedömningen av kulturmiljöer av riksintresse, hur vindkraftverken påverkar landskapsbilden, de tillkommande vindkraftverkens påverkan i förhållande till de befintliga, påverkan från hinderbelysning, säkerhetsavstånd för sjöfart och fritidsbåtar, vindkraftparkens påverkan på friluftsliv och besöksnäring samt påverkan på fritidsboende och Natura 2000-områden.

I yttrandet framförs att Torneå stad vid beslut om delgeneralplan måste utreda och redogöra för ett antal miljökonsekvenser som synes ha förbisetts. Dessa förbiseenden berör ljudutbredningsmodeller och buller, skuggeffekter, påverkan på fritidsboende, begränsning av varselljus, bottensediment och uppgrumling, påverkan på kulturmiljö och landskapsbild, påverkan på istjocklek och drivis från Torneälv, påverkan på fladdermöss, klargörande av aktuella tidsrymder för projektet, kumulativa effekter från närliggande vindkraftsprojekt, förenlighet med svensk lag (gränsöverskridande), och alternativa etableringsområden.

Dessutom kommenteras förväntade miljökonsekvenser vad gäller fågellivet och fisket och avslutningsvis framför de fritidshusboende och naturskyddsföreningen att de ställer sig ytterst negativa till att Torneå stad fattar beslut om ifrågavarande delgeneralplan. Alternativa etableringar på land torde det ej råda brist på, väsentlig allmännytta saknas och åtgärder som kan kompensera alla de förlorade naturvärdena är omöjliga att vidta.

Naturvårdsverkets ställningstagande till förslaget till delgeneralplan

Naturvårdsverket konstaterar, som även bl a Länsstyrelsen i Norrbottens län gör, att flera av de brister som påtalats i svaren från Sverige på planutkastet i beredningsfasen kvarstår, se Naturvårdsverkets svar den 21 mars 2012. Även om vindkraftsparken nu minskat i omfattning jämfört med tidigare planförslag och huvudförslaget i miljökonsekvensbedömningsprocessen, kvarstår ett antal frågor där det kan befaras att planens genomförande kan medföra en betydande gränsöverskridande miljöpåverkan. Bland de frågor som Naturvårdsverket bedömer som otillfredsställande beskrivna är påverkan på de värdefulla natur- och kulturmiljöer som omfattas av bestämmelserna i 4 kap. 1-2 §§ samt 3 kap. 6 § miljöbalken. Det framgår inte av beskrivningen till planförslaget hur de bedömningar av påverkan som framgår av kapitel 2. *Landskap och kulturmiljö* och 3. *Användning av området för rekreation* har genomförts eller vilket underlag de bygger på förutom de visualiseringar som redovisas.

Av planförslaget framgår inte hur det planerade naturreservatet kan komma att påverkas.

Naturvårdsverket saknar liksom flera av remissinstanserna även en redovisning av hinderbelysningens visuella påverkan och konsekvenser.

Naturvårdsverket stöder Länsstyrelsens uppfattning att det fortfarande saknas en motivering och konsekvensbedömning av den ändring av plangränsen som föreliggande förslag innebär i förhållande till avgränsningen av vindkraftsområde i Landskapsplanen för vindkraft i Lapplands havs- och kustområde samt Torneås generalplan 2021. Det är enligt Naturvårdsverkets mening svårt att se en så stor ändring av plangränsen som en precisering.

Naturvårdsverket vill sammanfattningsvis uppmärksamma såväl Miljöministeriet som Torneå stad på att flera av de brister som Sverige tog upp redan i samband med miljökonsekvensbedömningen och som kontaktmyndigheten angav som behov på tilläggsutredningar i sitt utlåtande den 7 februari 2011, fortfarande inte har åtgärdats eller har behandlats på ett mycket oklart och översiktligt sätt, trots

det berör frågor som kan tänkas innebära en betydande gränsöverskridande miljöpåverkan.

För Naturvårdsverket

Torunn Hofset
Tf sektionschef

Egon Enocksson

Bilagor

Yttrande från:

Havs- och vattenmyndigheten

Kustbevakningen

Sjöfartsverket

Trafikverket

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Haparanda stad, Samhällsbyggnadskontoret

Finsk- Svenska Gränsälvscommissionen

Bosmania AB Staffan Svanberg

Fritidshusboende på öarna Kataja, Klaus, Sipi, Stora Hamnskär och Östra

Launinkari (genom Ida Svanberg och Örn Taube) och Naturskyddsföreningen

Haparanda, genom ordförande Per Lundbäck.

Remiss i Sverige

För Kännedom

Miljödepartementet, Sten Jerdenius

Miljöministeriet Finland, Lasse Tallskog

